

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia	
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	WYKŁAD MONOGRAFICZNY II - HISTORIA KULTURY EUROPEJSKIEJ XVIII-XX WIEK
Nazwa w języku angielskim:	HISTORY OF THE EUROPEAN CULTURE XVIII – XX C.
Język wykładowy:	POLSKI
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	HISTORIA
Jednostka realizująca:	INSTYTUT NAUK SPOŁECZNYCH I BEZPIECZEŃSTWA
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	FAKULTATYWNY
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	TRZECIEGO STOPNIA
Rok studiów:	2
Semestr:	3
Liczba punktów ECTS:	2
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	Prof. dr hab. Zofia Chyra-Rolicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	Prof. dr hab. Zofia Chyra-Rolicz
Założenia i cele przedmiotu	Student zdobędzie poszerzoną wiedzę z historii kultury duchowej i materialnej Europy XVIII – XX w., od Oświecenia do współczesności
Efekty kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne)	Student ma wiedzę o rozwoju kultury europejskiej Student ma orientację dotyczącą opracowań dziejów kultury europejskiej XVIII – XX w. Student ma orientację w zjawiskach współczesnej kultury i ich genezie
	Posiada umiejętność posługiwania się pojęciami z zakresu historii kultury i kulturoznawstwa Posiada umiejętności badawcze pozwalające na rozumienie i ocenę procesu historycznego w zakresie kultury europejskiej
	Potrafi prowadzić dyskusję na tematy z historii kultury korzystając z argumentów merytorycznych Z pietyzmem i znanstwem traktuje historyczną tradycję narodową i tradycję europejską
Forma i typy zajęć:	WYKŁAD – 30 godz. (niestacjonarne – 15 godz.)*
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Umiejętność posługiwania się pojęciami z zakresu historii kulturoznawstwa, znajomości historii Europy XVIII – XX w.	
Treści modułu kształcenia:	

1. Spuścizna epoki Oświecenia.

Ideologia Oświecenia. Systemy filozoficzne. Racjonalizm. Fizjokratyzm. Encyklopedyści. Klasycyzm. Kultura polityczna. Myśl społeczna, socjalistyczna. Osiągnięcia nauki. Technika. Architektura. Sztuki plastyczne. Teatr. Muzyka. Literatura. Główne ośrodki kultury. Wybitni twórcy. Wpływ rewolucji francuskiej na Europę kontynentalną. Dorobek polskiego Oświecenia na tle głównych prądów umysłowych epoki.

2. Romantyzm.

Mit doskonałej natury i jego propagatorzy. Wybitne dzieła literackie i ich twórcy. Osiągnięcia literatury i sztuk plastycznych Francji, Anglii, Niemiec. Neogotyck w architekturze i sztukach plastycznych. Zainteresowanie życiem ludu. Kultura kosmopolityczna a kultura narodowa i ludowa. Romantyzm polski na tle głównych prądów umysłowych epoki.

3. Epoka napoleońska - Kultura Empire

Cesarstwo napoleońskie pomostem między Zachodem i Wschodem. Odkrycie Egiptu. Nowy styl dworski. Architektura. Sztuki plastyczne, Muzyka. Teatr. Kultura Księstwa Warszawskiego.

4. Epoka Restauracji (1815 - 1848)

Ideologia konserwatywna. Czołowi ideolodzy. Odrodzenie religii. Wzrost roli Kościoła. Sojusz tronu i ołtarza w państwach Świętego Przymierza, oraz Hiszpanii i Włoch. Osiągnięcia kultury Królestwa Polskiego. Współistnienie treści klasycystycznych i romantycznych. Wielka Emigracja i jej znaczenie dla kultury narodowej.

5. Liberalizm

Zakres pojęcia, czołowi przedstawiciele. Żywotność nurtu w Europie XIX i XX w. Neoliberalizm i jego wpływ na kulturę

6. Etos walki o niepodległość

Ruchy narodowo – wyzwolenicze. Rola tajnych organizacji. Inspiracje dla sztuki

7. Postęp cywilizacyjny – Pozytywizm

Wiek „pary i elektryczności”. Rozwój sieci dróg kolejowych. Postępy urbanizacji. Ideologia Liberalizmu i Pozytywizmu. Wielkie wystawy światowe (od 1851 r.). Rozwój nauk przyrodniczych, techniki i przemysłu. Literatura. Czasopiśmiennictwo. Architektura. Sztuki plastyczne. Teatr. Muzyka. Demokracja życia. Uczestnictwo w kulturze burżuazji i drobnomieszczaństwa. Kultura mieszczańska. Warunki życia proletariatu. Treści narodowe w polskiej kulturze.

8. La Belle Epoque

Poszukiwanie nowej estetyki. Secesja, Modernizm. Symbolizm. Zwrot ku naturze. Architektura, sztuki plastyczne. Teatr. Muzyka. Sztuka użytkowa. Główne ośrodki. Wybitni twórcy. Główne tendencje rozwoju kultury i świadomości społecznej. Dążenia niepodległościowe w polskiej kulturze.

9. Kultura i cywilizacja okresu międzywojennego (1918 - 1939)

Kryzys wartości moralnych podczas I wojny światowej. „Stracone pokolenie”. Rozwój oświaty, nauki i kultury. Osiągnięcia naukowe i techniczne. Postęp cywilizacyjny. Rozwój literatury, czasopiśmiennictwa. Teatr. Film. Muzyka. Muzea. Ekspansja kultury masowej. Popularyzacja kultury i sztuki.

10. Kultura II Rzeczypospolitej

Recepcja nowinek z Zachodu- wpływy Francji, Niemiec USA oraz Rosji sowieckiej. Osiągnięcia na polu popularyzacji oświaty. Nowe wyższe uczelnie. Osiągnięcia nauki. Nowe treści literatury. Sztuki plastyczne. Teatr. Film. Radio. Muzyka. Wybitni twórcy. Postęp cywilizacyjny w Polsce.

11. Kultura lat II wojny światowej

Mit nadczłowieka. Okupacja hitlerowska i sowiecka. Propaganda wojenna. „Sztuka zniewolona”. Sytuacja twórców kultury i sztuki. Wojna w literaturze i sztuce.

12. Kultura i cywilizacja Europy powojennej

Zimnowojenny podział kontynentu. Kierunki filozoficzne: Egzystencjalizm, Strukturalizm, Postmodernizm. Rewolucja naukowa, technologiczna, informacyjna. Nowe wynalazki. Postęp cywilizacyjny. Ruchy kontestacyjne. Kultura narzędziem walki politycznej. Socrealizm. Cenzura. Upowszechnienie oświaty. Rozwój literatury i sztuki. Nauka i technika. Rozpad systemu jałtańskiego. Polska w obozie krajów realnego socjalizmu.

13. Globalizacja kultury

Amerykanizacja kultury. Wulgaryzacja kultury masowej. Kultura słowa a kultura obrazu. Droga do integracji europejskiej. Rola kultury w zachowaniu tożsamości narodowej.

14. Kultura i cywilizacja Polski na tle europejskim.

Specyficzne zadania kultury polskiej w dobie zaborów. Rozkwit kultury w II Rzeczypospolitej. Demokratyzacja oświaty. Kultura okresu II wojny światowej. Kultura powojenna. Socrealizm. Rola emigracji. Wybitni twórcy literatury, sztuk plastycznych, teatru, muzyki. Osiągnięcia nauki. Myśl polityczna. Skupiska polskich twórców za granicą.

15. Ochrona dziedzictwa kultury narodowej

Zanik mecenatu państwowego w okresie transformacji. Zmniejszające się świadczenia państwa. Na kulturę i sztukę. Wzrost roli samorządów lokalnych i inicjatyw obywatelskich w kultywowaniu kultury narodowej. Rola Towarzystw Regionalnych i innych organizacji społecznych w zachowaniu kultury ludowej.

Literatura podstawowa:

J. Białostocki, *Sztuka cenniejsza niż złoto*, Warszawa 1995, t. II.

A. Bielczyk, K. Płatek, M. Żak, *Wydarzenia kulturalne ostatniego tysiąclecia*, Warszawa 1999.

M. Bogucka, *KULTURA-NARÓD-TRWANIE. Dzieje kultury polskiej od zarania do 1989 roku*, Wyd. TRIO, Warszawa 2008,. Wyd. II rozszerzone i uzupełnione.

G. Duby, R. Mandrou, *Historia kultury francuskiej*, Warszawa 1967.

Historia Europy. Praca zbiorowa pod red. A. Mączaka, Wrocław ... 1998.

History of Mankind. Cultural and Scientific Development (International Commission ... under auspice of UNESCO, London 1969.

Literatura dodatkowa:

A. Kłoskowska, *Kultura masowa. Obrona i krytyka*, Warszawa 1980

W. Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Warszawa 1993.

B. Suchodolski, *Rozwój nowożytnej filozofii człowieka*, Warszawa 1967.

P. Wittlich, *Secesja. Sztuka i życie*, Warszawa 1987.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z elementami konwersatorium	
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studenta:	
Na zajęciach i egzamin ustny.:	
Forma i sposób zaliczenia (wraz z kryteriami oceniania)	
Egzamin ustny. Kryteria ocen:	
Ocena dostateczna – student omawia uwarunkowania rozwoju kultury w XVIII-XX w.	
Ocena dobra –student omawia uwarunkowania rozwoju kultury w XVIII-XX w., obszerne wypowiedzi poparte przykładami	
Ocena bardzo dobra - student omawia uwarunkowania rozwoju kultury w XVIII-XX w., obszerne wypowiedzi poparte przykładami, odwołuje się do literatury przedmiotu	
Bilans punktów ECTS:	
Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin
Godziny kontaktowe z prowadzącym moduł	30 (15)*
Konsultacje z prowadzącym moduł	
Przygotowanie do kolokwium	
Przygotowanie projektu indywidualnego (grupowego)	
Przygotowanie do zajęć	10 (20)*
Przygotowanie do egzaminu	10 (15)*
Sumaryczne obciążenie studenta	50
Punkty ECTS za przedmiot	2

*- informacja dotyczy studiów niestacjonarnych